

خواص درمانی فراورده‌های زنبور عسل

عسل • موم • بره موم • زهر • ژله رویال • گرده

گردآوری و تالیف

محمد راسخ افشار

سرشناسه

: راسخ افشار، محمد، ۱۳۳۱ -

عنوان و نام پدیدآور

: خواص درمانی فرآورده‌های زنبور عسل: عسل، موم، بره موم، زهر، ژله رویال،
گرده/گردآوری و تالیف محمد راسخ افشار.

مشخصات نشر

: تهران: انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری

: ۹۷ ص.: مصور، جدول .

شابک

: 978-600-6362-87-8

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع

: عسل -- مصارف درمانی

موضوع

: عسل

رده بندی کنگره

: ۶۱۵/۳۳ RM۶۶۶ ۱۳۹۳ ر/ع۵/

رده بندی دیویی

: ۶۱۵/۳۳

شماره کتابشناسی ملی : ۲۳۳۳۹۶۳

انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی

نام کتاب: خواص درمانی فرآورده های زنبور عسل (عسل، موم، بره موم، زهر، ژله رویال، گرده)

تدوین و تالیف: دکتر محمد راسخ افشار

ناشر: انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی

سال و نوبت چاپ: ۱۳۹۳-اول

شابک: 978-600-6362-87-8

قیمت: ۶۰۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

روبروی دانشگاه تهران، بین خ ۱۲ فروردین و خ فخر رازی، پاساژ ظروفچی، طبقه سوم، واحد ۱۱

تلفن: ۶۶۹۶۳۱۲۶ تلفن همراه: ۰۹۱۲۷۳۷۰۶۳۱ دورنگار: ۶۶۴۰۲۴۵۲

www.eatk.ir

email_eatk_ir@yahoo.com

حق چاپ برای انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی محفوظ است.

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۷	عسل در تاریخ، قرآن و روایات
۱۱	عسل در آرای دانشمندان
۱۳	فصل اول: توان‌های محیطی پرورش زنبور عسل در کشور
۱۴	استعدادهای اقلیمی ایران
۲۲	جمعیت شاغلین و بهر برداران زنبورستان‌های کشور
۲۳	فصل دوم: اثرات درمانی (موم، بره موم، شاه انگبین، کیتوزان-ملاتین)
۲۳	موم زنبور عسل و اثرات درمانی آن
۲۶	بره موم
۲۷	بره موم و محتویاتش
۳۰	میزان توصیه شده
۳۰	شاه انگبین، زله رویال
۳۱	تکنولوژی استخراج
۳۱	ترکیب شیمیایی زله‌ی رویال
۳۳	خصوصیات فیزیکی، شیمیایی، بویایی و چشایی
۳۳	فعالیت‌های درمانی
۳۴	ترکیب (کیتوزان - ملاتین)
۳۴	زنبورهای مرده منبع جدیدی از کیتوزان
۳۴	تکنولوژی
۳۵	مرحله جدا کردن پروتئین
۳۵	جداسازی استیل
۳۵	تهیه محلول آبی کیتوزان
۳۵	ویژگیهای ترکیب ملاتین-کیتوزان
۳۶	آپی هیت
۳۷	لارو پروانه موم خوار
۳۷	میزان توصیه شده

فصل سوم: اثرات درمانی زهر زنبور عسل..... ۳۹

- ۳۹..... زهر زنبور عسل.....
- ۳۹..... تولید و مصرف زهر در بدن زنبورداران عسل.....
- ۴۰..... استفاده‌های دارویی از زهر زنبور عسل.....
- ۴۱..... واکنش بدن انسان در مقابل زهر زنبور عسل.....
- ۴۲..... ترکیب، خواص فیزیکی شیمیایی و آنتی‌بیوتیک‌های زهر زنبور عسل.....
- ۴۳..... روش کار زهر زنبور عسل.....
- ۴۴..... ناسازگاری (آلرژی) نسبت به زهر زنبور عسل.....
- ۴۸..... فرایند نیش زدن زنبور عسل.....
- ۴۹..... ۱- دستگاه عصبی.....
- ۵۱..... موارد تجویز زهر زنبور.....
- ۵۱..... ۱- بیماری‌های دستگاه عصبی.....
- ۵۳..... موارد عدم تجویز زهر زنبور.....
- ۵۴..... تکنیک‌های کاربرد زهر زنبور.....
- ۵۴..... ۱- تکنیک نیش گذاری معمولی.....
- ۵۴..... ۱-۱- نیش گذاری بر نقاط و مناطق دردناک.....
- ۵۵..... ۱-۲- تکنیک یوریش.....
- ۵۵..... ۱-۳- تکنیک کوزمینا.....
- ۵۵..... ۱-۴- تکنیک نیش گذاری بر اساس نوع بیماری.....
- ۵۵..... ۱-۵- تکنیک خیسماتولینا.....
- ۵۶..... ۲- کاربرد زهر زنبور توسط آمپول.....

فصل چهارم: اثرات درمانی آن و گرده گل..... ۵۷

- ۵۷..... ترکیبات شیمیایی گرده.....
- ۶۰..... پروتئین.....
- ۶۱..... مواد معدنی.....
- ۶۲..... خواص واقعی گرده.....
- ۶۴..... آزمایش‌های تجربی و آماری.....
- ۶۴..... خواص غذایی گرده.....
- ۶۴..... گرده یک رژیم غذایی کامل.....
- ۶۴..... گرده تقویت کننده و بزرگسالان.....

۶۵.....	مصارف غذایی گرده.....
۶۶.....	چند نسخه غذایی گرده.....
۶۶.....	خواص درمانی گرده.....
۶۷.....	گره برای درمان دیابت.....
۶۷.....	گرده برای افزایش طول عمر.....
۶۸.....	خواص آنتی بیوتیکی گرده.....
۶۹.....	گرده برای درمان ضعف پیری.....
۶۹.....	گرده برای درمان بیماری آلرژی.....
۷۱.....	میزان مصرف دارویی گرده.....
۷۱.....	۱- مصرف گرده بر اساس سن افراد.....
۷۱.....	۲- مصرف گرده بر اساس وزن بدن.....
۷۱.....	محدودیت‌های مصرف گرده.....
۷۳.....	فصل پنجم: کاربرد عسل در درمان بیماری‌ها .....
۷۳.....	عسل.....
۷۴.....	انواع عسل.....
۷۴.....	ویژگی‌های طعم و بو (ویژگی‌های بویایی و چشایی).....
۷۵.....	عطر عسل (رایحه‌ی عسل).....
۷۶.....	مروری بر ویژگی‌های تغذیه‌ای عسل.....
۷۸.....	اثر عسل برای رفع عوارض کلیوی.....
۷۸.....	اثر عسل در درمان بیماری‌های ریوی.....
۷۸.....	خواص عسل یا ضمادهای عسل در التیام زخم‌ها.....
۷۹.....	اثر عسل در درمان سرماخوردگی.....
۷۹.....	مصرف عسل با داروها.....
۸۰.....	کاهش دردهای مفصلی، استخوانی، آرتروز و... با عسل.....
۸۱.....	اثر عسل روی تسکین دردهای عضلانی.....
۸۲.....	نعمت‌های شیرین پروردگار در اخبار مذهبی و طب سنتی (ایرانی - اسلامی).....
۸۷.....	اکنه عفونی در صورت و کتف.....
۸۷.....	تاریخچه موسسه تحقیقات حجامت ایران.....